

Σχέδιο Γνώμης της Ο.Κ.Ε.

ΓΙΑ ΤΟ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

«Ενίσχυση εποπτείας των υπό διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις – Προστασία συνεπών οφειλετών - Ενίσχυση των συλλογικών επενδύσεων και της κεφαλαιαγοράς καθώς και της διαχείρισης κινδύνων και της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2024/1619, (ΕΕ) 2024/1640, (ΕΕ) 2024/2994, (ΕΕ) 2024/927, (ΕΕ) 2023/2864 και (ΕΕ) 2024/2811, διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους - Συνταξιοδοτική ρύθμιση - και λοιπές διατάξεις»

Οκτώβριος 2026

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Την 7^η Οκτωβρίου 2026 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θέμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τίτλο: «*Ενίσχυση εποπτείας των υπό διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις – Προστασία συνεπών οφειλετών - Ενίσχυση των συλλογικών επενδύσεων και της κεφαλαιαγοράς καθώς και της διαχείρισης κινδύνων και της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2024/1619, (ΕΕ) 2024/1640, (ΕΕ) 2024/2994, (ΕΕ) 2024/927, (ΕΕ) 2023/2864 και (ΕΕ) 2024/2811, διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους - Συνταξιοδοτική ρύθμιση - και λοιπές διατάξεις*».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την κα Αθηνά Βουνάτσου και τους κ.κ. Γεώργιο Πουλημά, Ιωάννη Πούπκο, Γιώργο Κουσκουλή, Ιωάννη Μουράτογλου και Κωνσταντίνο Μπάρδα.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. Κωνσταντίνος Μπάρδας, Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχε ως εμπειρογνώμονας ο κ. Παναγιώτης Καλόφωνος Οικονομολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ και της Ένωσης Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας ΕΕΚΕ.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής η Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη, Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε δύο (2) συνεδριάσεις την 20η Οκτωβρίου 2026.

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

1.1. Στις 7 Οκτωβρίου 2026, αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση το Σχ/Ν του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τίτλο: «Ενίσχυση εποπτείας των υπό διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις - Προστασία συνεπών οφειλετών - Ενίσχυση των συλλογικών επενδύσεων και της κεφαλαιαγοράς καθώς και της διαχείρισης κινδύνων και της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2024/1619, (ΕΕ) 2024/1640, (ΕΕ) 2024/2994, (ΕΕ) 2024/927, (ΕΕ) 2023/2864 και (ΕΕ) 2024/2811, διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους - Συνταξιοδοτική ρύθμιση - και λοιπές διατάξεις».

1.2. Το μεγαλύτερο μέρος του νομοσχεδίου αφορά στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου του χρηματοπιστωτικού τομέα και την ενσωμάτωση ευρωπαϊκών Οδηγιών. Οι παρεμβάσεις αφορούν, μεταξύ άλλων, στην εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, στο πλαίσιο εξυγίανσης και διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων, στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και στον εκσυγχρονισμό των κανόνων για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και αγορές. Επιπλέον, βασικό μέρος του νομοσχεδίου αφορά στην ενίσχυση της προστασίας των οφειλετών και την αυστηρότερη εποπτεία των servicers.

1.3. Ειδικότερα, με την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1619 (CRD VI) (Άρθρα 1-79) ενισχύεται η εποπτεία τραπεζών και υποκαταστημάτων τρίτων χωρών, καθώς και η διαχείριση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση κινδύνων, ενώ επικαιροποιούνται οι κανόνες για την αξιολόγηση καταλληλότητας (Fit and Proper) (Άρθρα 58-61).

Επικαιροποιείται, επίσης, το πλαίσιο για τη διαχείριση επενδυτικών κεφαλαίων, τους ΔΟΕΕ και τους ΟΣΕΚΑ (Άρθρα 87-131). Παράλληλα, η Ελλάδα εντάσσεται πλήρως στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης (ESAP), ώστε επενδυτές και επιχειρήσεις να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε συγκρίσιμα εταιρικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Άρθρα 132-174).

Παράλληλα, περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2024/1640 (AMLD6) (Άρθρα 204-211) σχετικά με τους μηχανισμούς που πρέπει να συγκροτήσουν τα κράτη μέλη για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 και για την τροποποίηση και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Τα Άρθρα 212-245 αφορούν στην ενίσχυση της προστασίας των οφειλετών και την αυστηρότερη εποπτεία των servicers τα.

Τέλος, το εν λόγω νομοσχέδιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του άρθρου 145B του ν. 4261/2014 (Άρθρο 199), σημαντικές ρυθμίσεις για την κεφαλαιαγορά (Άρθρα 175-188 και 200-201), τα κρυπτοστοιχεία (Άρθρα 277-289) και τις ηλεκτρονικές πληρωμές (Άρθρα 299-300).

2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΜΕΡΟΣ Α

Κεφ. Β

2.1. Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1619 (CRD VI) αναθεωρεί το ευρωπαϊκό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τραπεζικού συστήματος και την ολοκλήρωση της εφαρμογής των προτύπων της Βασιλείας III. Τέθηκε σε ισχύ στις 9.7.2024 και έπρεπε να ενσωματωθεί στα κράτη μέλη έως τις 10.1.2026.

2.2. Η Οδηγία ενισχύει σημαντικά το εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο των πιστωτικών ιδρυμάτων, επιβάλλοντας τη συστηματική αναγνώριση, αξιολόγηση και διαχείριση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κινδύνων εταιρικής διακυβέρνησης (ESG), καθώς και την κατάρτιση μακροπρόθεσμων σχεδίων για τη διαχείριση των κλιματικών κινδύνων σε ευθυγράμμιση με τους στόχους της ΕΕ για την κλιματική ουδετερότητα.

Παράλληλα, θεσπίζει ενιαίο ευρωπαϊκό καθεστώς αδειοδότησης και εποπτείας για τα υποκαταστήματα τραπεζών τρίτων χωρών, διευρύνει τις εξουσίες των εθνικών εποπτικών αρχών, αυστηροποιεί τον έλεγχο καταλληλότητας («fit and proper») των μελών διοίκησης και των βασικών στελεχών, εισάγει κανόνες για την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων, ενισχύει το πλαίσιο κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και παρέχει στις εποπτικές αρχές αυξημένες αρμοδιότητες ελέγχου και παρέμβασης σε συγχωνεύσεις, εξαγορές και μεταβιβάσεις σημαντικών στοιχείων ενεργητικού.

Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2024/1619 επιφέρει τροποποιήσεις στο Νόμο 4261/2014 με τον οποίο η ελληνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με τα διεθνή πρότυπα της Βασιλείας III.

ΜΕΡΟΣ Β

Κεφ. Β

2.4. Το Άρθρο 3 της Οδηγίας 2024/2994 τροποποιεί την Οδηγία (ΕΕ) 2019/2034 (IFD) με στόχο την ενίσχυση της εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων όσον αφορά την έκθεσή τους σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους (CCPs), ενισχύοντας έτσι τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ..

ΜΕΡΟΣ Γ

Κεφ. Β

2.5. Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/927 εκσυγχρονίζει το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τους Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων, με στόχο την ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, την προστασία των επενδυτών και την διαφάνεια της αγοράς. Η Οδηγία επιδιώκει να καταστήσει την ευρωπαϊκή και ελληνική αγορά εναλλακτικών επενδύσεων πιο ανθεκτική, διαφανή και ανταγωνιστική, διευρύνοντας παράλληλα τις δυνατότητες χρηματοδότησης της οικονομίας μέσω μη τραπεζικών επενδυτικών σχημάτων. Η εφαρμογή της από τα κράτη μέλη ολοκληρώνεται έως τις 16 Απριλίου 2026, ενώ οι νέες απαιτήσεις εποπτικής αναφοράς τίθενται σε εφαρμογή από τις 16 Απριλίου 2027.

Κεφ. Γ'

2.6. Η ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών Οδηγιών (ΕΕ) 2024/927 και (ΕΕ) 2024/2994 στο ελληνικό δίκαιο επιφέρει στοχευμένες και σημαντικές τροποποιήσεις¹ στον Ν. 4099/2012, ο οποίος διέπει τη λειτουργία των ΟΣΕΚΑ και των Ανωνύμων Εταιρειών Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

¹ Οι νέες ρυθμίσεις στοχεύουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της διαφάνειας και της εποπτείας του κλάδου, μέσω της υποχρεωτικής χρήσης εργαλείων διαχείρισης ρευστότητας και της σχετικής ενημέρωσης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της ενίσχυσης των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και των απαιτήσεων για τις αναθέσεις λειτουργιών σε τρίτους, του εκσυγχρονισμού του πλαισίου υπολογισμού των επενδυτικών ορίων με ευνοϊκότερη μεταχείριση των εκκαθαριζόμενων μέσω εγκεκριμένων Κεντρικών Αντισυμβαλλομένων (CCPs) συναλλαγών παραγώγων, καθώς και της διεύρυνσης των υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων και της επικαιροποίησης βασικών ορισμών, ώστε να ενισχυθεί η παρακολούθηση και η διαχείριση των κινδύνων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την ESMA.

ΜΕΡΟΣ Δ

Κεφ. Β

2.7. Η Οδηγία (ΕΕ) 2023/2864 θεσπίστηκε για τη δημιουργία του European Single Access Point (ESAP), μιας ενιαίας ευρωπαϊκής ψηφιακής πλατφόρμας πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές και πληροφορίες βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

Στόχος της Οδηγίας είναι η ενίσχυση της διαφάνειας, της συγκρισιμότητας των εταιρικών πληροφοριών και της αποτελεσματικής λειτουργίας των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών.

Η προθεσμία ενσωμάτωσης των βασικών διατάξεων στο εθνικό δίκαιο των κρατών-μελών ήταν η 10η Ιανουαρίου 2026, ενώ ορισμένες διατάξεις είχαν προγενέστερη προθεσμία την 10η Ιουλίου 2025.

Κεφ. Γ

2.8. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2859 τροποποιεί σειρά υφιστάμενων ευρωπαϊκών κανονισμών προκειμένου να υποστηριχθεί η δημιουργία και η λειτουργία του ESAP σε χρηματοοικονομικές, εταιρικές και πληροφορίες βιωσιμότητας.

ΜΕΡΟΣ Ε

Κεφ. Β

2.9. Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2811, η οποία αποτελεί μέρος του Listing Act της ΕΕ, στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών και στη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, στη χρηματοδότηση μέσω της χρηματιστηριακής αγοράς. Η ενσωμάτωση της Οδηγίας επιφέρει ουσιαστικές τροποποιήσεις στον Ν. 4514/2018.

Κεφ. Δ

2.10. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2024/2809 δεν τροποποιεί ρητά τον ν. 4443/2016. Ωστόσο, επειδή τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 (MAR), στον οποίο στηρίζονται οι εποπτικές, διοικητικές και κυρωτικές διατάξεις του ν. 4443/2016, επηρεάζει έμμεσα αλλά ουσιαστικά την εφαρμογή του νόμου, ιδίως ως προς τη δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών, την τήρηση insider lists και την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

ΜΕΡΟΣ Ζ

Κεφ. Β

2.11. Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1640 εκσυγχρονίζει το ευρωπαϊκό πλαίσιο για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενισχύοντας την εποπτεία των υπόχρεων φορέων, τις αρμοδιότητες των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (FIUs), τη διαφάνεια των μητρώων πραγματικών δικαιούχων και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Αποτελεί μέρος του νέου πακέτου AML της ΕΕ και απαιτεί προσαρμογές της εθνικής νομοθεσίας.

2.12. Η Οδηγία επιφέρει εκτεταμένες τροποποιήσεις στον ν. 4557/2018, που αποσκοπούν στη μεγαλύτερη εναρμόνιση του ευρωπαϊκού πλαισίου AML/CFT και στην αποτελεσματικότερη πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ Η

2.13. Το Μέρος Η αυστηροποιεί τους εποπτικούς κανόνες και προβλέπει νέες κυρώσεις και υποχρεώσεις δεοντολογίας στις εταιρίες διαχείρισης δανείων και πιστώσεων.

2.14. Οι βασικές παρεμβάσεις επικεντρώνονται:

α) Θεσμοθέτηση νέας διμερούς διαδικασίας ρύθμισης οφειλών (Αντικαθίσταται ο υφιστάμενος Κώδικας Δεοντολογίας, Καθορίζονται υποχρεωτικές προθεσμίες για την εξέταση αιτημάτων ρύθμισης, ο πιστωτής οφείλει να απαντά εντός τριών μηνών, ενώ η διαδικασία πρέπει να ολοκληρώνεται το αργότερο σε έξι μήνες).

β) Υποχρεωτική πρόταση ρύθμισης από τον πιστωτή τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τον πλειστηριασμό.

γ) Αιτιολόγηση απόρριψης η οποία πρέπει να είναι έγγραφη και ειδικά αιτιολογημένη.

δ) Ανώτατο όριο προκαταβολής για διμερή ρύθμιση η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% της οφειλής.

ε) Ενίσχυση προστασίας συνεπών οφειλετών, καθώς όσο τηρείται η ρύθμιση, απαγορεύονται: η καταγγελία της σύμβασης, η έκδοση ή εκτέλεση διαταγής πληρωμής, η κατάσχεση και η συνέχιση πλειστηριασμού.

στ) Κυρώσεις για παραβίαση της προστασίας που συνεπάγεται ότι οι πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης κατά παράβαση των ανωτέρω είναι άκυρες, ενώ προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα από 50.000 έως 500.000 ευρώ και πρόσθετες εποπτικές κυρώσεις στους διαχειριστές απαιτήσεων.

ζ) Παρέχεται η δυνατότητα Διαμεσολάβησης με προσφυγή στον Ελληνικό Χρηματοοικονομικό Μεσολαβητή για επίλυση διαφορών κατά τη διαδικασία ρύθμισης.

η) Ενίσχυση εποπτείας servicers καθώς θεσπίζονται αυξημένες υποχρεώσεις διαφάνειας, λογοδοσίας και κανονιστικής συμμόρφωσης των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων, με ενισχυμένες εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.

3. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

3.1. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι για μία ακόμη φορά βρισκόμαστε ενώπιον ενός ιδιαίτερα εκτεταμένου νομοσχεδίου, το οποίο συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο νομοθέτημα μεγάλο αριθμό διαφορετικών ρυθμίσεων και ταυτόχρονα ενσωματώνει έξι διαφορετικές ευρωπαϊκές Οδηγίες, τροποποιώντας πλήθος υφιστάμενων νομοθετημάτων και ρυθμίζοντας ζητήματα που εκτείνονται από την τραπεζική εποπτεία και την εταιρική διακυβέρνηση μέχρι τις συλλογικές επενδύσεις, το νέο φορολογικό πλαίσιο για τα κρυπτοστοιχεία, τους servicers και την προστασία των οφειλετών.

Η πρακτική αυτή καθιστά δυσχερέστερη όχι μόνο την επεξεργασία και αξιολόγηση των επιμέρους διατάξεων, αλλά και την κατανόηση της μεταξύ τους σύνδεσης, ιδιαίτερα όταν κρίσιμες ρυθμίσεις εισάγονται μέσω αλληπάλληλων τροποποιήσεων, ήδη υφιστάμενων νόμων, και παραπομπών σε ευρωπαϊκούς Κανονισμούς και Οδηγίες.

3.2. Η γενικότερη πάγια θέση της ΟΚΕ γύρω από τις ρυθμίσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα επικεντρώνεται στην ανάγκη διατήρησης της σταθερότητας του συστήματος, την επιτάχυνση των διαδικασιών εξυγίανσης των οφειλών, αλλά και την αποφυγή δημιουργίας νέων στρεβλώσεων στην αγορά.

3.3. Η νέα οδηγία ενσωματώνει πλήρως τους κινδύνους Περιβάλλον, Κοινωνία, και Διακυβέρνηση στην τραπεζική εποπτεία. Η ΟΚΕ συμφωνεί απόλυτα με τους προαναφερόμενους πυλώνες επισημαίνοντας τη σημασία όχι μόνο του περιβαλλοντικού πυλώνα αλλά και του κοινωνικού και του πυλώνα της εταιρικής διακυβέρνησης.

Η ΟΚΕ επισημαίνοντας ότι, στο υπό-διαβούλευση σχέδιο νόμου δεν έχουν ενσωματωθεί κοινωνικές και εργασιακές δικλίδες ασφαλείας, ούτε στις ειδικότερες διατάξεις του νομοσχεδίου, ούτε ως γενική ρύθμιση, υπογραμμίζει ότι το ενωσιακό δίκαιο θέτει ελάχιστα πρότυπα προστασίας (minimum standards) και απαγορεύει η εφαρμογή των Οδηγιών χρηματοπιστωτικής σταθερότητας να οδηγεί σε μη τήρηση της εργατικής νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

ΜΕΡΟΣ Α

Κεφ. Β

3.4. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η ενσωμάτωση των τελικών διεθνών προτύπων της Βασιλείας III είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ελληνικών τραπεζών έναντι μελλοντικών κρίσεων.

3.5. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η θέσπιση κοινών ελάχιστων κανόνων για τη λειτουργία ξένων τραπεζών (εκτός Ε.Ε.) στην Ελλάδα προστατεύει την εγχώρια αγορά από αθέμιτο ανταγωνισμό και θωρακίζει τους Έλληνες καταθέτες.

3.6. Αναφορικά με τις νέες «χρηματικές ποινές» η ΟΚΕ επισημαίνει ότι κρίνεται αναγκαίο να υπάρχουν σαφώς ορισμένα κριτήρια αναλογικότητας, ώστε τα μέτρα εξαναγκασμού να εφαρμόζονται δίκαια και να λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος και το προφίλ κινδύνου του κάθε ιδρύματος.

3.7. Η ΟΚΕ εκφράζει τον προβληματισμό της για το πώς οι νέες, αυστηρές υποχρεώσεις των τραπεζών να αξιολογούν τους κινδύνους ESG θα επηρεάσουν τις επιχειρήσεις-δανειολήπτες. Η υποχρέωση π.χ. των τραπεζών να τηρούν 10ετή πλάνα μετάβασης είναι πιθανό να οδηγήσει σε πρόωρο ή απότομο αποκλεισμό από τον δανεισμό επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε «παραδοσιακούς» κλάδους έντασης ενέργειας. Για το λόγο αυτό προτείνεται να προβλέπονται μεταβατικές περιόδους και κίνητρα, ώστε οι επιχειρήσεις να προλάβουν να προσαρμοστούν, αντί να τιμωρούνται με αποκλεισμό από τη ρευστότητα.

3.8. Η ΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη να συμβαδίζουν οι απαιτήσεις για τους κινδύνους ESG με τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα (RTS/ITS) που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), ώστε να αποφευχθεί η επιβολή αυστηρότερων ή πολυπλοκότερων εθνικών κανόνων από αυτούς που ζητά η Ε.Ε., κάτι το οποίο θα αύξανε αναίτια το διοικητικό κόστος αναφοράς.

Κρίνεται επίσης σκόπιμο οι διαδικασίες υποβολής στοιχείων για τα κριτήρια ESG να είναι πλήρως ψηφιοποιημένες, απλοποιημένες και τυποποιημένες, ώστε να μην αυξηθεί το διοικητικό κόστος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, το οποίο στη συνέχεια μετακυλιέται στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές, μέσω αυξημένων προμηθειών ή επιτοκίων.

3.9. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι τα κριτήρια ESG αν εφαρμοστούν οριζόντια και χωρίς φίλτρα μεγέθους, η πλειονότητα των πολύ μικρών και οικογενειακών επιχειρήσεων στην Ελλάδα (βιοτεχνίες, εμπορικά

καταστήματα, εστίαση) θα βρεθεί εκτός τραπεζικού συστήματος, καθώς αδυνατεί να παράγει πιστοποιητικά βιώσιμης μετάβασης. Επομένως απαιτείται να ληφθεί ειδική μέριμνα και απλουστευμένα, αναλογικά κριτήρια αξιολόγησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να μην επιδεινωθεί η πρόσβαση τους σε χρηματοδότηση.

3.10. Η ΟΚΕ τοποθετείται θετικά αναφορικά με τις αυστηρότερες διατάξεις προληπτικού ελέγχου καταλληλότητας των: τραπεζικών στελεχών και των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων τους. Επισημαίνει όμως ότι η μετάβαση σε ένα αποκλειστικά προληπτικό σύστημα εγκρίσεων για τα μέλη Δ.Σ. και τα υψηλόβαθμα στελέχη απαιτεί ταχύτητα από τις εποπτικές αρχές, ώστε να μην παγώνει η επιχειρηματική λειτουργία και η στελέχωση των τραπεζών κατά τις περιόδους αναμονής των εγκρίσεων. Για το λόγο αυτό προτείνεται οι νέοι έλεγχοι (ex-ante fit-& proper στελεχών) να είναι πλήρως ψηφιοποιημένοι και τυποποιημένοι.

3.11. Τέλος, βασική θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι οι τράπεζες αποτελούν πυλώνα δημόσιου συμφέροντος και η τραπεζική ρευστότητα θα πρέπει να διοχετεύεται στην πραγματική οικονομία, στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Στο πλαίσιο επομένως των αυστηρότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων της Βασιλείας III που συνοδεύουν την Οδηγία, η ΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να μην θιγούν οι ειδικοί συντελεστές στάθμισης κινδύνου για δάνεια προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ώστε αυτές να συνεχίσουν να έχουν πρόσβαση σε προσιτή τραπεζική χρηματοδότηση. Οποιαδήποτε αύξηση στο κόστος κεφαλαίου των τραπεζών για τη χρηματοδότηση των ΜμΕ επιχειρήσεων θα σήμαινε αυτόματα ακόμη πιο ακριβό τραπεζικό δανεισμό για έναν κλάδο που ήδη δυσκολεύεται να βρει ρευστότητα.

ΜΕΡΟΣ Β

Κεφ. Β

3.12. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η θωράκιση έναντι συστημικών κινδύνων είναι απαραίτητη, αρκεί η εφαρμογή των εποπτικών μέτρων να γίνει με τρόπο που να διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της εγχώριας κεφαλαιαγοράς. Αυτό συνεπάγεται ότι οι νέες υποχρεώσεις εσωτερικής διακυβέρνησης για την παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης, έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCPs), δεν θα πρέπει να οδηγήσουν σε υπέρμετρη γραφειοκρατία που θα επιβραδύνει τις καθημερινές χρηματοπιστωτικές πράξεις.

3.13. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι οι εθνικές εποπτικές αρχές (Τράπεζα της Ελλάδος) θα πρέπει να εκδώσουν ξεκάθαρα και εφαρμόσιμα εποπτικά κριτήρια που θα λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Όπως επίσης επισημαίνεται ότι η εφαρμογή των νέων αυστηρών κανόνων στην Ελλάδα πρέπει να ευθυγραμμίζεται απόλυτα με τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη.

3.14. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε τα αυξημένα λειτουργικά έξοδα που θα επωμιστούν οι επιχειρήσεις επενδύσεων για να αναβαθμίσουν τα συστήματα εσωτερικής διακυβέρνησης και ελέγχου των CCPs, να μην μεταφερθούν στους τελικούς χρήστες με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των τραπεζικών και επενδυτικών υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις.

3.15. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε οι περιορισμοί στη διαχείριση κινδύνου να μην επηρεάσουν τα απλά επενδυτικά ή αντισταθμιστικά προϊόντα που χρησιμοποιούν οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες για να προστατευτούν από την αστάθεια των αγορών.

3.16. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι η υποχρεωτική ενσωμάτωση του κινδύνου συγκέντρωσης (CCPs) στα συστήματα εσωτερικής διακυβέρνησης θα αυξήσει την πολυπλοκότητα των ελέγχων. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η εκπαίδευση και πιστοποίηση των εργαζομένων πάνω στα νέα ρυθμιστικά πρότυπα.

Επίσης θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια ώστε η συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να γίνει με όρους εργασιακής ομαλότητας, χωρίς να διαταραχθεί το εργασιακό περιβάλλον.

3.17. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι όποιοι περιορισμοί δεν θα πρέπει να επιβληθούν άμεσα, αλλά σταδιακά ώστε να μην υπάρξουν επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία.

ΜΕΡΟΣ Γ

3.18. Η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά τις νέες ρυθμίσεις, καθώς ενισχύουν την εναρμόνιση της ελληνικής αγοράς με το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και συμβάλλουν στην ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς. Οι νέες ρυθμίσεις συμβάλλουν στη δημιουργία ενός πιο σύγχρονου, ανταγωνιστικού και αξιόπιστου επενδυτικού περιβάλλοντος, διευκολύνοντας τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας και την προσέλκυση κεφαλαίων. Επισημαίνεται βέβαια ότι τα οφέλη των νέων ρυθμίσεων θα πρέπει να γίνουν προσβάσιμα και στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ώστε να μην διευρυνθούν οι υφιστάμενες ανισότητες στη χρηματοδότηση της αγοράς.

3.19. Η ΟΚΕ δίνει έμφαση στην αυστηρή εποπτεία, καθώς μόνο έτσι μπορεί να διασφαλισθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Επισημαίνει την ανάγκη αυστηρών ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου.

3.20. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι οι θέσεις απασχόλησης και η τεχνογνωσία που υπάρχει στον τραπεζικό τομέα δεν θα πρέπει να απειληθούν από υπερβολικές εξωτερικές αναθέσεις εργασιών.

ΜΕΡΟΣ Η

3.21. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θετικές προβλέψεις του νομοσχεδίου για τη διαφάνεια, την αναστολή της τοκοφορίας, τον επανυπολογισμό των απαιτήσεων, την προστασία του συνεπούς οφειλέτη και τη διαδικασία ρύθμισης αποκτούν ουσιαστικό περιεχόμενο μόνον εφόσον συνοδευθούν από πραγματικούς, απλούς και ταχείς μηχανισμούς εφαρμογής και αποτελεσματικό εποπτικό έλεγχο. Διαφορετικά, υπάρχει ο κίνδυνος ένα ιδιαίτερα εκτεταμένο και σύνθετο κανονιστικό πλαίσιο, παρά τις προβλέψεις του, να μην οδηγήσει στην πράξη στο επίπεδο προστασίας που επιδιώκει να θεσπίσει.

3.22. Η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά την καθιέρωση δεσμευτικών προθεσμιών για τις διμερείς ρυθμίσεις οφειλών, καθώς ενισχύεται η ασφάλεια δικαίου για τους οφειλέτες. Επισημαίνει όμως ότι θα πρέπει να καθορισθούν αναλυτικά τα χαρακτηριστικά της πρότασης ρύθμισης που κρίνεται βιώσιμη και κατάλληλη.

3.23. Η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά τη γενική κατεύθυνση αυστηροποίησης του θεσμικού πλαισίου για τη λειτουργία των servicers και τη διαχείριση των δανείων.

3.24. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι, τα κριτήρια για τη μεταβίβαση δανείων σε επενδυτικά κεφάλαια θα πρέπει να είναι ιδιαιτέρως αυστηρά όταν αυτά αρνούνται συστηματικά να συμμετέχουν σε διαδικασίες εξωδικαστικού συμβιβασμού. Επίσης επισημαίνει ότι απαιτούνται ενισχυμένοι έλεγχοι από την Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με την προέλευση των κεφαλαίων των επενδυτών, σύμφωνα

με τους διεθνείς κανόνες για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

3.25. Αναφορικά με τις διατάξεις για την ψηφιακή ενημέρωση των δανειοληπτών, η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η δημιουργία ηλεκτρονικών πλατφορμών ενισχύει τη διαφάνεια και τη δυνατότητα πρόσβασης στην πληροφόρηση. Ωστόσο, επισημαίνει ότι οι πλατφόρμες αυτές πρέπει να είναι πλήρως λειτουργικές, δωρεάν και προσβάσιμες σε όλους τους πολίτες, χωρίς τεχνικά ή γραφειοκρατικά εμπόδια. Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι δεν πρέπει να αποκλείονται οι ηλικιωμένοι, οι κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ή όσοι στερούνται ψηφιακών δεξιοτήτων και ζητά να διατηρηθεί η δυνατότητα έγχαρτης και τηλεφωνικής ενημέρωσης με ανθρώπινη εξυπηρέτηση.

3.26. Η ΟΚΕ τονίζει ότι η απλή ενημέρωση των οφειλετών δεν αρκεί εάν δεν συνοδεύεται από πραγματική υποχρέωση των servicers να προτείνουν βιώσιμες και ρεαλιστικές ρυθμίσεις οφειλών, σύμφωνα με τις αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος, ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη προσφυγή σε δικαστικές διαδικασίες και πλειστηριασμούς.

3.27. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι η μεταφορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων από τις τράπεζες σε servicers και επενδυτικά κεφάλαια θα πρέπει να προϋποθέτει την σύμφωνη γνώμη του οφειλέτη με ταυτόχρονη ενημέρωση συνοφειλέτη και εγγυητή και δεν θα πρέπει να οδηγεί σε πρακτικές που εντείνουν την κοινωνική πίεση στους οφειλέτες, αλλά να συνοδεύεται από ισχυρές εγγυήσεις κοινωνικής προστασίας και ουσιαστικής εποπτείας.

3.28. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την αυστηρή εποπτεία των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων (servicers), καταδικάζοντας πρακτικές αδιαφάνειας, πιέσεων και ανεπαρκών προτάσεων ρύθμισης προς τους δανειολήπτες. Παράλληλα, ζητά ισχυρή θεσμική προστασία της κύριας κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών και αντιτίθεται στους μαζικούς πλειστηριασμούς.

3.29. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι είναι απαραίτητη η διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων των εργαζομένων στους servicers και ο περιορισμός της εργασιακής τους επισφάλειας. Επομένως προτείνει: α) να προστεθεί οριζόντια διάταξη στο σχέδιο νόμου ότι οι σχετικές ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που επηρεάζουν τους εργαζόμενους εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και β) να συμπεριληφθεί στις διαδικασίες εποπτείας και αξιολόγησης των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος και το κριτήριο τήρησης της εργατικής νομοθεσίας.

Επίσης, και όσον αφορά την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι υπάρχει ο κίνδυνος να μεταφέρεται η αυξημένη εποπτική συμμόρφωση των επιχειρήσεων στους εργαζομένους, με συνέπειες την επιβάρυνση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας. Τονίζει επομένως ότι στο Σχ/Ν πρέπει να γίνει ειδική και σαφής αναφορά ότι οι εταιρείες οφείλουν να οργανώνουν την εργασία, να καθορίζουν τους στόχους και να στελεχώνουν τις υπηρεσίες τους κατά τρόπο που να τηρούνται τα χρονικά όρια εργασίας, το δικαίωμα αποσύνδεσης και οι κανόνες υγείας και ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης και αντιμετώπισης των ψυχοκοινωνικών κινδύνων. Οι έλεγχοι της επιθεώρησης εργασίας πρέπει να ενταθούν, συνθήκη που επιβάλλει την επαρκή στελέχωση του προσωπικού της

3.30. Η ΟΚΕ επισημαίνει τέλος, ότι θα πρέπει να ενισχυθεί η προστασία μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος (whistleblowers) εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα, με ρητή αναφορά σε προστασία από αντίποινα που αφορούν αποδοχές ή προαγωγές

4. ΚΑΤ'ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θεωρεί σκόπιμο να υπάρξει απαίτηση ικανοποίησης ποσοτικών στόχων για ποικιλομορφία (ηλικία, φύλο.....) όσον αφορά τη σύνθεση των Δ.Σ. και των Επιτροπών. Όπως επίσης και να υπάρχει δυνατότητα εκπαίδευσης των μελών ΔΣ σε θέματα εργασιακών σχέσεων και κοινωνικών κινδύνων.

Η ΟΚΕ προτείνει να υπάρχει δυνατότητα (ή ενθάρρυνση) συμμετοχής εκπροσώπου εργαζομένων στο ΔΣ ή σε επιτροπές κινδύνου/αποδοχών των μεγάλων ιδρυμάτων (σε ευθυγράμμιση με πρακτικές άλλων κρατών - μελών).

Κεφ. Β

Άρθρα 17, 19-21, 23, 24 και 25 ΣχΝ (διατάξεις για μεταβιβάσεις ενεργητικού, συγχωνεύσεις και διασπάσεις)

Οι προτεινόμενες διατάξεις για μεταβιβάσεις στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, συγχωνεύσεις, διασπάσεις και μεταβιβάσεις υποκαταστημάτων επικεντρώνονται αποκλειστικά σε εποπτικά και χρηματοοικονομικά κριτήρια, χωρίς καμία αναφορά σε υποχρεώσεις ενημέρωσης των εργαζομένων και διαβούλευσης και στην προστασία των δικαιωμάτων τους κατά τις εταιρικές μεταβολές.

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι η παράλειψη αυτή δημιουργεί ζήτημα ελλιπούς εναρμόνισης με το ενωσιακό δίκαιο, καθώς η εφαρμογή της Οδηγίας CRD VI πρέπει να λαμβάνει χώρα με τρόπο συνεκτικό προς τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2001/23/ΕΚ για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης επιχειρήσεων ή τμημάτων αυτών, καθώς και της Οδηγίας 2002/14/ΕΚ για την ενημέρωση και διαβούλευση των εργαζομένων.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται να προστεθεί ρητή αναφορά στην υποχρέωση τήρησης του ισχύοντος εργατικού πλαισίου και ειδικότερα των διατάξεων των Π.Δ. 178/2002 και 240/2006 σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού, υποκαταστημάτων, συγχώνευσης ή διάσπασης χρηματοοικονομικών οντοτήτων.

Παράλληλα, η ΟΚΕ σημειώνει ότι θα μπορούσε να εξεταστεί η θέσπιση πρόσθετων εγγυήσεων για την ουσιαστική προστασία των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων στις περιπτώσεις απόσχισης και μεταβίβασης κλάδου-δραστηριότητας, ιδίως μέσω:

- πρόβλεψης διαπραγμάτευσης ειδικών συλλογικών συμφωνιών πριν από τη μεταβίβαση για τη διατήρηση των υφιστάμενων εργασιακών δικαιωμάτων και
- κατοχύρωσης του δικαιώματος των εργαζομένων να μη μεταφερθούν στον νέο εργοδότη χωρίς δυσμενείς συνέπειες και με απαγόρευση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για τον λόγο αυτό.

Οι προτάσεις αυτές θα ενίσχυαν την προστασία της απασχόλησης και τη συμμόρφωση του ΣχΝ με τις αρχές του ενωσιακού δικαίου.

Άρθρα 50, 57, 64, 67/ Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης των ESG κινδύνων []

Η ΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθούν στα κοινωνικά κριτήρια οι εργασιακές πρακτικές του ιδρύματος, όπως επίσης να γίνεται εποπτική αξιολόγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος της επίδρασης των σχεδίων μετάβασης (κλιματική ουδετερότητα) στην απασχόληση (just transition).

Η ΟΚΕ σημειώνει ότι θα πρέπει να προβλεφθεί η συμπερίληψη στα ειδικά σχέδια Π.Κ.Δ. μετρήσιμων στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό (π.χ. ποσοστό γυναικών σε θέσεις ευθύνης, ποσοστό μόνιμης απασχόλησης)

Άρθρο 57

Κρίνεται σκόπιμο να υπάρχουν σαφείς οδηγίες ως προς το περιεχόμενο των σχεδίων και τα απαιτούμενα δεδομένα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή της υποχρέωσης και να αποφεύγονται δυσανάλογες επιβαρύνσεις.

Άρθρο 61

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι οι προβλεπόμενες δυνατότητες απομάκρυνσης ή αντικατάστασης στελεχών και υπαλλήλων κατόπιν εποπτικής παρέμβασης δεν θα πρέπει να δημιουργούν ένα παράλληλο «εποπτικό» καθεστώς που αποδυναμώνει τις εγγυήσεις του εργατικού δικαίου, των Κανονισμών Εργασίας και των ΣΣΕ. Παράλληλα, πρέπει να υπάρχει ουσιαστική προστασία έναντι εργοδοτικών πιέσεων, δυσμενών μεταβολών ή αντιποιίνων, ιδίως όταν οι εργαζόμενοι αυτοί αποκαλύπτουν ή αναφέρουν παραβάσεις (ν.4990/2022).

Άρθρο 62

Η ΟΚΕ σημειώνει ότι απαιτούνται αντικειμενικά, διαφανή και εκ των προτέρων γνωστά κριτήρια για τυχόν περικοπή ή ανάκτηση μεταβλητών αποδοχών, με προηγούμενη ακρόαση του εργαζομένου και ρητή πρόβλεψη του δικαιώματος δικαστικής προστασίας.

Αντίστοιχα, δεν πρέπει να περιορίζεται το πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των Επιχειρησιακών ή Κλαδικών ΣΣΕ, ούτε να θίγεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη συλλογική αυτονομία.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ

Άρθρο 200

Ιδιαίτερα θετικά κρίνεται η νέα διατύπωση που αφορά στο όριο 0,5% το οποίο σήμερα λειτουργεί ως κώλυμα ανεξαρτησίας και πλέον φαίνεται να αποκτά χαρακτήρα τεκμηρίου ή ένδειξης σχέσης εξάρτησης, κάτι που παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στις εισηγμένες εταιρείες.

Επίσης θετικά κρίνεται η παράταση της μέγιστης θητείας από 9 σε 12 οικονομικά έτη, με την προϋπόθεση της ειδικώς αιτιολογημένης εισήγησης της επιτροπής υποψηφιοτήτων και με σχετική αναφορά της αιτιολογίας στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, παράταση η οποία ανταποκρίνεται σε πάγια αιτήματα της αγοράς.

Κρίσιμη ωστόσο θα ήταν η συνεπής και ομοιόμορφη χρήση ως προς τους όρους «έτη», «οικονομικά έτη» και «πλήρη οικονομικά έτη» στον ν. 4706/2020, προς αποφυγή παρερμηνειών, ειδικά στην αναφορά της παρ. 2 (γδ) περί διορισμού από ορισμένο μέτοχο κατά τα τρία τελευταία έτη.

Τέλος, η επέκταση της περιοδικότητας της αξιολόγησης του νόμου της εταιρικής διακυβέρνησης από 2 σε 3 έτη, ειδικά δεδομένης της σχετικά περιορισμένης εμπειρίας από την εφαρμογή του ν. 4706/2020 και των πρακτικών ζητημάτων που εξακολουθούν να ανακύπτουν για τις εισηγμένες εταιρείες, ενδέχεται να περιορίσει τη δυνατότητα έγκαιρης ανατροφοδότησης και προσαρμογής του πλαισίου στις ανάγκες της αγοράς.

ΜΕΡΟΣ Ζ

Άρθρο 207

α) Στην παρ. 1 όπου προβλέπεται ότι η καταχώριση μεταβολών πραγματοποιείται εντός εξήντα (60) ημερών «από την ημερομηνία επέλευσής τους», παρατηρείται ότι δεν προσδιορίζεται το νομικό γεγονός από το οποίο εκκινεί η σχετική προθεσμία, με κίνδυνο πρόκλησης ερμηνευτικών αποκλίσεων σε περιπτώσεις εταιρικών μετασχηματισμών, διασυννοριακών συναλλαγών ή μεταβιβάσεων μετοχών υπό αναβλητικές αιρέσεις και, για λόγους διασφάλισης της ασφάλειας δικαίου, προτείνεται νομοτεχνική βελτίωση προκειμένου να οριοθετηθεί η αφετηρία της υποχρέωσης.

β) Επίσης, η ίδια παράγραφος προβλέπει ότι το ειδικό μητρώο τηρείται και επικαιροποιείται «με ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένου προσώπου με απόφαση του αρμόδιου εταιρικού καταστατικού οργάνου».

Η συγκεκριμένη διατύπωση περί ευθύνης του "νομίμου εκπροσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένου προσώπου" υπερβαίνει τα οριζόμενα στην Οδηγία (ΕΕ) 2024/1640 η οποία απαιτεί να υπάρχει πρόσωπο υπεύθυνο για τη συλλογή, τήρηση και υποβολή των στοιχείων. Παράλληλα, συνιστά μια ανακολουθία και σε ό,τι αφορά το εθνικό δίκαιο και συγκεκριμένα τον ν. 4557/2018 όπου, στο άρθρο 20 αυτού προβλέπεται ότι η υποχρέωση βαρύνει το νομικό πρόσωπο χωρίς προσωποποίηση της ευθύνης στο επίπεδο του νόμιμου εκπροσώπου.

Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης, είναι αδύνατη η θεμελίωση αντικειμενικής ευθύνης του νομίμου εκπροσώπου για ανακριβείς ή ελλιπείς πληροφορίες τρίτων μερών, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα επιμέλειας. Συνεπώς, η ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου ή του εξουσιοδοτημένου προσώπου μπορεί εύλογα να περιοριστεί στη λήψη των αναγκαίων οργανωτικών και εποπτικών μέτρων για την τήρηση και επικαιροποίηση του ειδικού μητρώου.

γ) Στις παραγράφους 8,9 και 11 προβλέπονται σημαντικές διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις διαφορετικής βαρύτητας, χωρίς να προκύπτει κάποια διαβάθμιση για ουσιωδώς διαφορετικές περιπτώσεις όπως η περίπτωση δόλιας απόκρυψης πληροφοριών, ή για ουσιωδώς ανακριβή δήλωση ή σφάλμα, κάτι το οποίο έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας. Θα μπορούσε να προβλεφθεί μια περίοδος διόρθωσης πριν την επιβολή διοικητικού προστίμου για την πρώτη παράβαση, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου αποδεικνύεται η ύπαρξη δόλου.

δ) Αντίστοιχα, η στην παρ. 10, όπου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις παραβάσεων προβλέπεται δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας, επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη επιλογή δεν προκύπτει από την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1640. Για το λόγο αυτό, και προκειμένου να μην καταστεί το ελληνικό πλαίσιο λιγότερο ανταγωνιστικό έναντι άλλων δικαιοδοσιών, προτείνεται η διατηρηθεί η συγκεκριμένη πρόβλεψη μόνο όταν η βαρύτητα της παράβασης δικαιολογεί τόσο έντονη επέμβαση στη λειτουργία της επιχείρησης.

ΜΕΡΟΣ Η

Η ΟΚΕ προτείνει να υπάρξει ειδική πρόβλεψη (π.χ. παράταση περιόδου «συνέπειας», προσωρινή αναστολή καταβολών χωρίς επιβάρυνση) για εργαζομένους που βρίσκονται σε προσωρινή ανεργία, ή μειωμένη απασχόληση. Επίσης κρίνει σκόπιμο οι servicicers να υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη την εργασιακή κατάσταση του οφειλέτη πριν από καταγγελία της σύμβασης. Τέλος, θεωρεί ότι θα πρέπει να προβλεφθεί ακόμα μεγαλύτερη προστασία για την κύρια κατοικία των εργαζομένων με χαμηλό/μεσαίο εισόδημα, με σύνδεση με τα κριτήρια του εξωδικαστικού μηχανισμού.

Άρθρο 220

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να περιορισθεί η κύρωση στο χρονικό διάστημα της καθυστέρησης σε ουσιώδεις ελλείψεις, με αναφορά σε υπαιτιότητα. Να προβλεφθεί ρήτρα κατά της κατάχρησης (όριο συχνότητας και αποκλεισμός αιτημάτων για στοιχεία που ήδη διατίθενται στο σύστημα του άρθρου 13) και εύλογο μεταβατικό διάστημα για την ανάπτυξη των αναγκαίων συστημάτων. Τέλος, να καθορισθεί σαφώς ο κύκλος των υπόχρεων. Να προβλεφθεί επίσης ρήτρα κατά της κατάχρησης από την πλευρά των servicers.

Παράλληλα, η ΟΚΕ και με στόχο την ταχύτερη ενημέρωση και ισχυρότερη πίεση στους διαχειριστές για συμμόρφωση προτείνει την μείωση της προθεσμίας χορήγησης στοιχείων από 45 σε 30 ημέρες (ή 15 ημέρες για ηλεκτρονική παροχή). Επίσης θεωρεί ότι θα πρέπει να υπάρξει ρητή πρόβλεψη ότι η αναστολή τοκοφορίας ισχύει αυτοδικαίως από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, ενώ οι διαχειριστές θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν τα στοιχεία και σε μητρώο / ψηφιακή πλατφόρμα προσβάσιμη από τον οφειλέτη, ώστε να αποφεύγεται η επανειλημμένη υποβολή αιτημάτων. Τέλος θεωρεί ότι, η υποχρέωση διαφάνειας θα πρέπει να επεκταθεί και στους εγγυητές οι οποίοι πρέπει να ενημερώνονται έγκαιρα πριν την καταγγελία της συμβάσης του πρωτοφειλέτη με αναλυτικές πληροφορίες.

Άρθρο 221

Η ΟΚΕ σημειώνει ότι θα πρέπει να ορισθούν ρητά το «κεφάλαιο» και η βάση υπολογισμού, να θεσπισθεί διαδικασία βεβαίωσης του επανυπολογισμένου ποσού και επίλυσης διαφωνιών, να ρυθμισθεί η τύχη των εξασφαλίσεων. Η ΟΚΕ προτείνει το κεφάλαιο να ορισθεί ως το κεφάλαιο αρχικής μεταβίβασης από την Τράπεζα στον φορέα διαχείρισης. Επίσης στη διαδικασία επίλυσης διαφωνιών προτείνεται να συμμετάσχουν εκπρόσωποι καταναλωτικών οργανώσεων ή πιστοποιημένων φορέων διαμεσολάβησης.

Τέλος, προτείνεται η προθεσμία συμμόρφωσης να παραταθεί σε έξι μήνες τουλάχιστον και να αρχίζει μετά την έκδοση των αναγκαίων εκτελεστικών ρυθμίσεων. Παράλληλα για πραγματική μείωση του χρέους και αποφυγή «κρυφών» κεφαλαιοποιήσεων η ΟΚΕ προτείνει:

- Ρητή πρόβλεψη ότι ο επανυπολογισμός ισχύει και για τόκους υπερημερίας που έχουν ήδη κεφαλαιοποιηθεί πριν την έναρξη ισχύος.
- Υποχρέωση ενημέρωσης του οφειλέτη για το νέο υπόλοιπο εντός 30 ημερών από τον επανυπολογισμό (με ποινή αναστολής τοκοφορίας σε περίπτωση παράλειψης).
- Δυνατότητα του οφειλέτη να ζητήσει δικαστικό έλεγχο του επανυπολογισμού με απλοποιημένη διαδικασία (χωρίς προκαταβολή τελών).

Άρθρα 222, 239 (άρθ. 37Γ, και άρθ. 63ΙΓ)

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να τεθεί ανώτατο όριο προστίμου με βάση την αναλογικότητα της ζημιάς που έχει δημιουργήσει και να ανατεθεί η επιβολή κυρώσεων σε ενιαίο φορέα, με κλιμάκωση κατά βαρύτητα.

Επίσης η ΟΚΕ στοχεύοντας στην δημιουργία πραγματικής προστασίας για όσους τηρούν τις υποχρεώσεις τους προτείνει:

- Επέκταση της προστασίας και σε περιπτώσεις προσωρινής αδυναμίας λόγω ανεργίας, ασθένειας ή μείωσης εισοδήματος (με δυνατότητα προσωρινής αναστολής δόσεων χωρίς καταγγελία, για έως 6 μήνες).

Να προβλέπεται ανοχή για μικρές ή παροδικές καθυστερήσεις και να είναι σαφές πότε ο οφειλέτης παύει να είναι «συνεπής».

- Αύξηση της αυτόματης αποζημίωσης σε περίπτωση παράβασης (π.χ. πίστωση 8–10 δόσεων αντί για 5).

- Ρητή απαγόρευση αρνητικής καταχώρισης στο Τειρεσίας ή άλλα αρχεία οικονομικής συμπεριφοράς για όσο διαρκεί η ρύθμιση και τηρείται.

- Υποχρέωση ενημέρωσης του οφειλέτη για κάθε παράβαση του πιστωτή/διαχειριστή, με δικαίωμα καταγγελίας στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή ή στη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης ιδιωτικού χρέους.

Άρθρα 226 κ.ε.

Για μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχούς ρύθμισης και προστασία της κατοικίας η ΟΚΕ προτείνει:

- Υποχρεωτική πρόταση ρύθμισης από τον δανειστή ακόμη και αν ο οφειλέτης δεν υποβάλει αίτηση, μετά από 90 ημέρες καθυστέρησης (όχι μόνο ειδοποίηση).
- Ενίσχυση της προστασίας της κύριας κατοικίας: απαγόρευση πλειστηριασμού για όσο διαρκεί η διαδικασία + 6 μήνες μετά την ολοκλήρωσή της (αν αποτύχει), με δυνατότητα δικαστικής παράτασης σε ευάλωτες περιπτώσεις.
- Εισαγωγή ελάχιστων προτύπων βιωσιμότητας της πρότασης ρύθμισης (π.χ. δόση που δεν υπερβαίνει το 30–40% του διαθέσιμου εισοδήματος μετά τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης).
- Δυνατότητα του οφειλέτη να ζητήσει διαμεσολάβηση από τον Ελληνικό Χρηματοοικονομικό Μεσολαβητή με δεσμευτικό χαρακτήρα σε ορισμένες περιπτώσεις.
- Επέκταση της διαδικασίας και σε μικρές επιχειρήσεις (όχι μόνο φυσικά πρόσωπα και μικρές οντότητες), με ειδικά κριτήρια.
- Ρητή πρόβλεψη ότι η απόρριψη πρότασης από τον δανειστή πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και υπόκειται σε έλεγχο από την Τράπεζα της Ελλάδος ως προς την καλή πίστη.

Άρθρα 229 (άρθ. 63Γ και 63Δ)

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι είναι αναγκαίο να οριστούν συγκεκριμένα κριτήρια για τις έννοιες «κατάλληλη», «βιώσιμη» και «τεκμηριωμένη».

Άρθρα 229, 230, 235, 232 και 240

Η ΟΚΕ προτείνει να ενοποιηθούν τα κατώφλια καθυστέρησης που αναφέρονται στα προαναφερόμενα άρθρα με όρους αναλογικότητας και να προβλεφθεί εύλογη μεταβατική περίοδος για την ειδοποίηση του υφιστάμενου αποθέματος. Επίσης να οριστεί προθεσμία συμπλήρωσης δικαιολογητικών από τον οφειλέτη.

Άρθρα 231, 229, 236, 237

Η ΟΚΕ προτείνει να ρυθμισθούν ρητά ο τύπος της σύμβασης ρύθμισης, η έκδοση απογράφου, τα τέλη και οι κτηματολογικές διατυπώσεις και να ελεγχθεί αν απαιτείται τροποποίηση του άρθρου 904 ΚΠολΔ.

Καθώς η σύμβαση ρύθμισης αποτελεί εκτελεστό τίτλο και ισχύει κατά οφειλέτη, εγγυητών, συνοφειλετών που έχουν συμβληθεί, πριν από την υπογραφή, να είναι υποχρεωτική η έγγραφη ενημέρωση για την εκτελεστότητα και τις συνέπειες αθέτησης

Να διευκρινισθούν επίσης οι συνέπειες της διαδικασίας για τους εγγυητές και να οριοθετηθεί χρονικά η ισχύς των πληρεξουσίων.

Ρητή αναγνώριση δυνατότητας εκπροσώπησης και συνδρομής του οφειλέτη / συνοφειλέτη ή εγγυητή από οργανώσεις καταναλωτών και φορείς παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης, με υποχρέωση του δανειστή να επικοινωνεί και με τον εκπρόσωπο τους.

Τέλος, θεωρεί ότι θα πρέπει να θεσπισθεί κανόνας συντονισμού με τον εξωδικαστικό μηχανισμό.

ΜΕΡΟΣ ΙΑ΄

Άρθρα 299 και 300

Οι προτεινόμενες διατάξεις είναι προφανές ότι εισάγονται προκειμένου να διασφαλιστεί η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και η διαφάνεια των συναλλαγών, στόχος απολύτως θεμιτός για την προστασία της εθνικής οικονομίας από φαινόμενα φοροδιαφυγής και αθέμιτου ανταγωνισμού που πλήττουν τις υγιείς επιχειρήσεις. Πρέπει να επισημανθεί ωστόσο ότι ο τρόπος με τον οποίο εισάγονται οι νέες αυτές διατάξεις, ενδέχεται να μην είναι απολύτως συμβατός με την αρχή της αναλογικότητας και της προσφορότητας του μέτρου καθώς φαίνεται να εισάγουν αδικαιολόγητη διάκριση σε βάρος του ηλεκτρονικού εμπορίου, δεδομένου ότι ήδη ισχύει οριζόντιος περιορισμός στις πληρωμές με μετρητά άνω των 500€.

Ταυτόχρονα, καθώς δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια η έναρξη ισχύος των συγκεκριμένων άρθρων αλλά η έναρξη εφαρμογής τους αναμένεται με την έκδοση υπουργικής απόφασης, δημιουργείται νομικό κενό, που θα προκαλέσει σημαντική αβεβαιότητα στην αγορά.

ΜΕΡΟΣ ΙΓ΄

Άρθρο 327

Δεν καθίσταται σαφές και θα πρέπει να διευκρινιστεί το πεδίο εφαρμογής της νέας παρ. 1 του άρθρου 78 αναφορικά με τους υπόχρεους εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας των προσώπων του άρθρου 5 και 6 του Ν. 3054/2002

Σήμερα, οι εταιρείες που υποχρεούνται στην τήρηση των μέτρων αυτών τα εφαρμόζουν στα δημόσια πρατήρια και σε ορισμένες κατηγορίες πρατηρίων ιδιωτικής χρήσης βάσει του άρθρου 7α του ν. 3784/ 2009, ήτοι όπου εγκαθίσταται υποχρεωτικά ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης εισροών/εκροών. Με το άρθρο 327 ωστόσο η διατύπωση αφορά όχι μόνο στα νομικά πρόσωπα που εμπορεύονται και διακινούν ενεργειακά προϊόντα αλλά και στα νομικά πρόσωπα που προμηθεύονται και καταναλώνουν, κάτι το οποίο καταλείπει σημαντικό χώρο για τη δημιουργία ερμηνευτικών κενών.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι προτάσεις που παραθέτει στη συνέχεια ενισχύουν τον πυρήνα του νομοσχεδίου, χωρίς να αναιρούν τη λογική της ενσωμάτωσης των ευρωπαϊκών κανόνων και μπορούν να ενταχθούν ως τροπολογίες στα αντίστοιχα άρθρα (ιδίως 37Α–37Γ και 63Α κ.ε.). Ειδικότερα προτείνεται:

- Ειδική προστασία ευάλωτων ομάδων (άνεργοι, ΑμεΑ, μονογονεϊκές οικογένειες, συνταξιούχοι χαμηλού εισοδήματος): αυτόματη παράταση προθεσμιών και ευνοϊκότεροι όροι ρύθμισης.
- Υποχρέωση των διαχειριστών να διαθέτουν δωρεάν γραμμή βοήθειας / ψηφιακό εργαλείο για υπολογισμό βιώσιμης δόσης.
- Υποχρέωση των διαχειριστών να διαθέτουν δωρεάν γραμμή βοήθειας για άτομα με ψηφιακό αναλφαριθμητισμό ή ηλικίας 60+
- Δημοσιοποίηση στατιστικών στοιχείων από την Τράπεζα της Ελλάδος για τον αριθμό επιτυχών/αποτυχημένων ρυθμίσεων ανά διαχειριστή (για μεγαλύτερη λογοδοσία) ανα τρίμηνο ή ετησίως
- Ο οφειλέτης πρέπει να έχει αξιώσεις και διαδικασία αποκατάστασης όταν ο servicer παραβιάζει τη συμφωνία (με μονομερή μεταβολή όρων, μη διόρθωση καταχωρίσεων, μη άρση βαρών μετά την εξόφληση).
- Οι πράξεις και παραλείψεις του servicer να δεσμεύουν και τον πιστωτή/αγοραστή του δανείου, ώστε η ανάθεση να μην αποτελεί μέσο αποφυγής ευθύνης του
- Οι χρεώσεις του servicer να είναι δημοσιευμένες, αιτιολογημένες και ανάλογες. Το κόστος της δικής του καθυστέρησης ή αναποτελεσματικότητας να μη μετακυλίεται στον οφειλέτη.
- Σύνδεση της συμμόρφωσης με τις προστατευτικές διατάξεις με την αξιολόγηση της άδειας λειτουργίας των ΕΔΑΔΠ.

Τέλος, προτείνεται να εξετασθεί η ένταξη των ρυθμίσεων που αφορούν όλους τους δανειστές σε αυτοτελές νομοθέτημα ή κεφάλαιο, εκτός του ν. 5072/2023, με ενιαίους ορισμούς. Να οριστεί ρητά η κατάργηση και αντικατάσταση του Κώδικα Δεοντολογίας και της σχετικής απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όσον αφορά την έναρξη ισχύος των επιμέρους υποχρεώσεων προτείνεται να συνδεθεί με την έκδοση των κανονιστικών αποφάσεων και την ετοιμότητα της πλατφόρμας.